

اصل علمنی و کاربردی پرورش کره اسب: پیش از تولد تا شیرگیری

تدوین و گردآوری:

دکتر مهدی حسین‌یزدی

عضو هیأت علمی دانشگاه اراک

انتشارات دانشگاه اراک

سرشناسه	- ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	حسین یزدی، مهدی
مشخصات نشر	اصول علمی و کاربردی پژوهش کرده اسب: پیش از تولد تا شیرگیری /
مشخصات ظاهری	تدوین و گردآوری مهدی حسین یزدی.
شابک	اراک: دانشگاه اراک، انتشارات. ۱۴۰۳.
وضعیت فهرستنويسي	ص: مصور (بخش رنگی)، جدول، نمودار (بخش رنگی).
یادداشت	۹۷۸-۶۲۲-۸۱۵۴-۱۲-۱
موضوع	فیضا کتابنامه.
موضوع	اسبها-- ایران
موضوع	Horse-- Iran
موضوع	اسبها-- باروری
موضوع	Horse-- Fertility
موضوع	اسبها-- تقدیه
موضوع	Horse-- Nutrition
شناسه افزوده	دانشگاه اراک. انتشارات.
ردهبندی کنگره	SF۲۹۱
ردهبندی دیوبی	۶۳۶/۱
شماره کتابشناسی ملی	۹۶۲۲۲۰۱

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکشیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، رسوگرافی، تهیه فایل‌های لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایتها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

عنوان: اصول علمی و کاربردی پژوهش کرده اسب: پیش از تولد تا شیرگیری
 تدوین و گردآوری: دکتر مهدی حسین یزدی
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۴۰۳
 شمارگان: ۲۰۰ نسخه
 ناشر: انتشارات دانشگاه اراک
 چاپ و صحافی: انتشارات دانشگاه اراک
 «مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»
 قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

اراک، میدان پسیج، بلوار کربلا، دانشگاه اراک، ساختمان کتابخانه مرکزی و مرکز استناد، طبقه دوم، اتاق شماره ۲، انتشارات دانشگاه اراک
 پست الکترونیک: press@araku.ac.ir - تارنما: <https://press.araku.ac.ir>

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

فهرست مطالب

۵	پیشگفتار مؤلف
۷	فصل اول - مقدمه
۷	۱-۱ جمعیت‌شناسی و جایگاه پژوهش اسب ایران
۱۰	۲-۱ اهمیت پژوهش کره اسب
۱۳	فصل دوم - مدیریت و تغذیه مادیان در اواخر آبستنی
۱۳	۱-۲ احتیاجات اواخر آبستنی مادیان
۱۶	۲-۲ تغذیه عملی مادیان در طول اواخر آبستنی
۲۰	۳-۲ آب مصرفی
۲۲	۴-۲ واکسیناسیون و انگلزدایی مادیان
۲۹	فصل سوم - مدیریت زمان زایش و زایشگاه
۲۹	۱-۳ بهداشت، دم، تهویه و ابعاد استاندارد زایشگاه
۳۱	۲-۳ پیش‌بینی تاریخ زایش و آماده شدن برای آن
۴۱	۳-۳ آماده کردن بسته زایمان
۴۲	۴-۳ مراحل زایمان
۴۵	۵-۳ مراقبت و نظرارت کرده بعد از زایمان
۵۱	۶-۳ ضدعفونی بند ناف
۵۲	۷-۳ طرد شدن کره اسب توسط مادر
۵۹	فصل چهارم - تغذیه آغوز و مدیریت آن
۵۹	۱-۴ اهمیت و مزایای آغوز و ترکیبات آن
۶۲	۲-۴ کیفیت آغوز و روش‌های ارزیابی آن
۶۶	۳-۴ زمان خوراندن آغوز
۶۸	۴-۴ مقدار آغوز مورد نیاز

۴-۵ نقص انتقال اینمنی غیر فعال (FPTI) و تعیین آن در کره اسب	۷۰
۶-۴ جمع‌آوری آغوز از مادیان و تشکیل بانک آغوز	۷۴
۷-۷ منابع جایگزین برای آغوز اسبی	۸۰
فصل پنجم- تغذیه شیر و جایگزین شیر.	۸۷
۱-۵ مادیان شیرده و تولید شیر	۸۷
۲-۵ تغذیه شیر در کره نوزاد و کره‌های یتیم	۹۲
۳-۵ برنامه تغذیه جایگزین شیر به کره‌های یتیم	۹۸
۴-۵ شیرگیری کره اسب: زمان و عواقب آن	۱۰۱
۵-۵ روش‌های شیرگیری و مشکلات آن	۱۰۵
فصل ششم- تغذیه خوارک خرزشی و یا آغازین.	۱۱۳
۱-۶ خوارک خرزشی و اهمیت تغذیه آن برای کره اسب	۱۱۳
۲-۶ زمان، مقدار و روش تغذیه خوارک خرزشی	۱۱۴
۳-۶ ترکیب و خصوصیات خوارک خرزشی ایده‌آل	۱۱۸
فصل هفتم- سایر موارد مهم مدیریتی.	۱۲۷
۱-۷ بررسی نمودار رشد با کمک اندازه‌گیری وزن بدن و قد	۱۲۷
۲-۷ انگل‌ها و درمان با داروی ضد انگل	۱۳۴
۳-۷ واکسیناسیون	۱۴۳
۴-۷ شکم درد (Colic)	۱۴۴
۵-۷ اسهال فحلی کره اسب	۱۴۹
۶-۷ کودخواری (Coprophagy)	۱۵۱
۷-۷ رفتار کلیشه‌ای	۱۵۳

پیشگفتار مؤلف

امروزه اسبها کاربردهای متفاوتی دارند و برای اهداف مختلف و در شرایط و محیط‌های مختلف نگهداری می‌شوند. بیش از ۸۰ درصد از جمعیت اسبها بهمنظور سرگرمی و اهداف تفریحی استفاده می‌شوند. با این حال، استفاده از اسب هر چه باشد، هدف رشد اسب‌های سالمی است که در طول زندگی خود بادوام بوده و در سطح مطلوب خود عمل کنند. یکی از مراحل مهم و چالش برانگیز خاص در طول زندگی اسب دوران کره بودن است. پرورش اصولی و صحیح و کاهش استرس شیرگیری در آینده آن نقش تعیین کننده‌ای دارد و بنابراین نیاز به توجه ویژه‌ای دارند. عناصر رشد و نمو سالم عبارتند از ژنتیک، تغذیه، بهداشت، ورزش و جایگاه کره اسب و اسب‌های جوان. بنابراین، تولید اسب‌هایی که استفاده‌های طولانی‌مدت و مولده داشته باشند، نیازمند مدیریت صحیح از زمان قبل از آبستنی است. تغذیه مناسب و مدیریت تغذیه و پرورش از اهداف اصلی برای برآوردن نیازهای رفتاری و فیزیولوژیکی کره‌های در حال رشد است. برای افزایش درک ما از نیازهای کره‌های در حال رشد و اطمینان از رشد و سلامت مناسب آن‌ها، باید پیوندهای بین سلامتی و رسیدگی غذایی خوب و شیوه‌های مدیریت در نظر گرفته شود. شکاف در تغذیه و مدیریت ممکن است منجر به مشکلات سلامتی و اختلال در رشد و عملکرد شود. مهم است که اطمینان حاصل شود که دانش مبتنی بر شواهد و علم برای همه پرورش دهنگان اسب و افرادی که در صنعت اسب کار می‌کنند در دسترس است. هدف این کتاب ارائه آخرین دانش مبتنی بر تحقیق در دسترس افرادی است که در زمینه پرورش اسب به‌ویژه کره اسب فعالیت دارند. این کتاب که بر اساس یافته‌های متخصصان برجسته در زمینه‌های تحقیقاتی آن‌ها گردآوری و تألیف شده است، به رشد، تغذیه، سلامت و مدیریت کره اسب‌ها می‌پردازد تا شکاف‌های احتمالی موجود در دانش و تقویت آن راجع به مدیریت کره اسب‌ها را برطرف کند. باید در نظر داشت که همه اسب‌ها از نظر خلق و خوی و رفتار، نرخ رشد، و بازده خوراک مخصوص به خود هستند و شرایط بین کشورها به‌ویژه ایران که از لحاظ پرورشی و تغذیه‌ستی هستند، متفاوت است. نظارت منظم بر رشد و نمو کره و تنظیم تغذیه به صورت انفرادی بسیار مهم است و باید بر اساس تجزیه و تحلیل باشد.